

УДК 378:636.611

Присяжнюк В.Я., к.вет.н., доцент[©]

*Львівський національний університет ветеринарної медицини і біотехнологій
імені С.З. Гжицького*

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – СКЛАДОВА КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

*Представлено погляди на самостійну роботу студентів з анатомії
сільськогосподарських тварин як складову сучасного навчання.*

Ключові слова: *освіта, модуль, самостійна робота, анатомія.*

Стратегічним завданням реформування вищої освіти в Україні є трансформування кількісних показників освітніх послуг в якісні. Однією із засад цього трансформаційного процесу є розвиток вищої освіти відповідно до тенденцій Болонського процесу.

Зокрема слід зазначити, що стан структурування системи вищої освіти та її складових передбачає такі рівні структурування змісту освіти: навчальний предмет, навчальний матеріал, структурування знань (6).

Ефективність навчання студентів залежить від багатьох об'єктивних, суб'єктивних, соціальних та історичних факторів, серед яких важливо звернути увагу на такі: якість студентів, їх зацікавленість щодо набуття певних знань, значущість фаху для досягнення соціальної мети студента, організованість, діловитість, системність і систематичність самостійної роботи студента щодо здобуття теоретичних знань і практичних умінь, педагогічна майстерність, професіоналізм викладача, соціальна вагомість знань у суспільстві, матеріально-технічна база навчання, інформаційне забезпечення, матеріальний і духовний рівень студента і викладача, духовність і культура того, хто навчає і того, хто навчається (1).

Питання якості вищої освіти надзвичайно складне, комплексне багатогранне. Основними ознаками якості вищої освіти є: відповідність освітньо-професійних програм і організації навчального процесу європейським вимогам (Болонському процесу), відповідність кадрового складу, науково і матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення сучасним європейським вимогам педагогіки, науки і виробництва.

За кредитно-модульною системою організації навчального процесу у вищих навчальних закладах зміст навчальних дисциплін розподіляють на змістові модулі. Модуль навчальної дисципліни містить окремі змістові модулі аудиторної і самостійної роботи студента.

На думку В.І. Бондаря модульне навчання – це процес засвоєння навчальних модулів в умовах повного дидактичного циклу, який включає мету і завдання, мотивацію щодо якісного засвоєння, зміст (навчальний модуль), методи прямої,

[©] Присяжнюк В.Я., 2011

опосередкованої та самостійної навчально-пізнавальної діяльності, корекцію, само оцінювання й оцінювання результатів засвоєння знань, умінь та навичок, що входять до його структури (2).

Модульна програма з навчальної дисципліни складається за певними вимогами: логічно завершена частина матеріалу (модуль) має цілісно сприйматись і засвоюватись студентами, кількість модульних годин повинна дати викладачу можливість не лише організувати засвоєння знань, але й оцінити студента за заданими параметрами, структура навчального матеріалу кожного модуля виділяє головні, базові та допоміжні теоретичні знання і практичні навички(3).

Організаційні засади педагогічного процесу, що забезпечують умови перетворення студента з суб'єкта на об'єкт навчання передбачають не тільки збільшення обсягу самостійної роботи, але й методичне забезпечення цієї роботи. За кредитно-модульної системи навчання доцільно використовувати замість підручників невеликі за обсягом навчально-методичні посібники, що містять стислі тексти, питання та завдання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи тощо (4).

Останнім часом, у зв'язку зі зменшенням кількості годин аудиторного навантаження, набуває особливого значення самостійна робота студентів як основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у позаурочний час (5).

Самостійна робота студентів повинна забезпечуватись відповідною системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення початкової дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, методичні рекомендації, конспект лекцій, фахова та наукова монографічна та методична література. Ефективність самостійної роботи студентів значною мірою залежить від організаційно-методичних заходів за місцем навчання і проживання студентів, відповідної матеріально-технічної бази кафедри.

При вивченні навчальної дисципліни «Анатомія свійських тварин» студентам потрібно засвоїти будову та особливості органів і систем організмів тварин різних видів, що складає основу подальшого успішного вивчення клінічних і спеціальних дисциплін та формування високоякісних фахівців ветеринарної медицини.

Ці принципи було використано під час розробки методичних рекомендацій з кожного модуля. Вони містять у своїй структурі: теоретичні відомості, завдання для самостійної роботи, питання для самоконтролю знань студентів, рекомендовану літературу.

У зв'язку із впровадженням на факультеті ветеринарної медицини, починаючи з 2006-2007 навчального року, кредитно-модульної системи організації навчального процесу, викладачами кафедри анатомії с/г тварин розроблені методичні рекомендації, що окреслюють обсяг робіт із навчальної дисципліни в кожному семестрі та умови рейтингового оцінювання знань студентів.

На першому занятті передбачено ознайомлення і доведення до відома студентів певної системи організаційних заходів, що включає такі моменти:

1. Ознайомлення студентів з методикою вивчення навчальної дисципліни і принципами організації самопідготовки в позаурочний час.

2. Організація викладачами кафедри щоденних консультації та надання методичної допомоги при вивченні окремих тем.
3. Використання анатомічного музею у навчальному процесі.
4. Обладнання тематичних навчальних кімнат анатомічними препаратами, унаочненнями і пояснюючими текстами до кожного з них.
5. Виготовлення програмованих анатомічних таблиць, пофарбованих та електрифікованих натуральних кісткових препаратів осьового і периферичного скелета, програмованих стендів – тренажерів кісток та суглобів грудної і тазової кінцівок, м'язів, сухих пофарбованих анатомічних препаратів внутрішніх органів, макетів, схем, що дозволяє організувати навчання і самоконтроль студентів.
6. Акцентується увага студентів на складності навчальної дисципліни і необхідності засвоєння значної кількості латинських термінів, що вимагає постійної роботи впродовж всього періоду вивчення. З метою кращого засвоєння навчального матеріалу і його систематизації студентам пропонується вести словник анатомічних термінів, складений до кожної теми лабораторних занять згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

Важливе значення у засвоєнні студентами навчального матеріалу з анатомії свійських тварин має принцип наступності і почерговості в роботі із закріплення знань, отриманих на теоретичних і лабораторних заняттях, а також під час самостійної роботи.

Отже, правильна організація самостійної підготовки студентів є важливим чинником підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу, самонавчання і самоконтролю знань студентів, що, в кінцевому результаті забезпечує підвищення якості підготовки фахівців ветеринарної медицини.

Досвід впровадження кредитно-модульної системи навчання і рейтингової системи оцінювання знань студентів на кафедрі анатомії сільськогосподарських тварин дозволяє зробити такі висновки:

1. Впровадження кредитно-модульної системи навчання забезпечує більш системне та усвідомлене засвоєння знань студентами.
2. Впровадження рейтингової системи оцінювання знань сприяє формуванню позитивної мотивації до навчання у студентів для досягнення високої якості освіти.
3. Забезпечення самостійної роботи студентів методичними матеріалами, в яких містяться завдання для самостійної роботи, питання для самоконтролю, критерії оцінювання знань, навчальна інформація, основна і додаткова література забезпечує більш якісну підготовку фахівців ветеринарної медицини.
4. Перехід від лекційно-інформативної методики викладання до самостійно-консультативної вимагає відповідних коректив у формуванні індивідуальних планів викладачів.

5. Втілення у навчальний процес сучасних технологій і забезпечення ефективності самостійної та індивідуальної роботи студентів вимагає покращення матеріально-технічної бази кафедри анатомії с/г тварин.

Література

- 1.Бабенко Д.В. Щодо євроінтеграції вищої освіти // Бабенко Д.В., Давиденко В.М. Наука і методика. - 2006, № 6 .- С.7-13.
- 2.Боднар В.І. Теорія і практика модульного навчання у вищих закладах освіти // Боднар В.І. Освіта і управління. – 1999.- №1. Т.3. –С. 19-40.
- 3.Бернштейн Л.Ю. Суть та етапи впровадження принципів Болонського процесу у вищих навчальних закладах сучасної України // Бернштейн Л.Ю. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 21 квітня 2005р. К.:НАУ, 2005. Ч.1 – С.24-28.
- 4.Професійна освіта: Словник / Уклад : С. Гончаренко та ін.. К: Вища школа, 2000. -380 с.
- 5.Пастушенко С.І. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів за кредитно-модульною системою навчання // Пастушенко С.І.,Горбунова К.М. Наука і методика . -2006, №6. –С.38-41.
- 6.Талух М.Д. Впровадження кредитно-модульної системи навчання на прикладі курсу загальної фізики // Талух М.Д. Наука і методика. -2006,№6. –С. 24-37.

Summary

Vasyl.Prysyazhnyuk

Lviv national university of veterinary medicine and biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj

INDIVIDUAL WORK OF STUDENTS AS INTERGRAL PART OF CREDIT MODULE SYSTEM OF EDUCATION.

Key words: education, module, individual work.

The article lights the problem of the methodical provision of individual work of students on condition of the credit-module system of education, and ways of its decision, which are offered on the example of one of normative discipline.